

Сидоренко О.О., к.е.н., доцент,
*доцент кафедри бухгалтерського обліку і оподаткування
Чернігівський національний технологічний університет
(м. Чернігів, Україна)*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У СУБ'ЄКТІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ: ПОНЯТТЯ ТА ПОРЯДОК ВИЗНАННЯ

У суб'єктів бухгалтерського обліку в державному секторі в процесі здійснення діяльності виникають зобов'язання. Одним з видів зобов'язань згідно із Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку в державному секторі 128 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи» (далі НП(с)БОДС) є забезпечення, які являють собою зобов'язання з невизначеною сумою або часом погашення на дату балансу. Забезпечення являються джерелом для погашення наступних витрат і платежів та зменшують ризик неможливості виконання в майбутньому зобов'язань, що відповідно вказує на актуальність відповідного дослідження.

Питання організації та обліку в бюджетних установах були та досліджуються такими вченими як: Атамас П.Й., Бутинець Ф.Ф., Джога Р. Т., Остап'юк Н.А., Остапчук Т.П., Свірко С. В., Сисюк С.В., Сінельник Л. М. та інші [1, 2, 3, 6, 7]. Незважаючи на значний доробок вище зазначених науковців, питання обліку забезпечень у суб'єктів бухгалтерського обліку в державному секторі, з урахуванням національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі, є маловивченими. Недостатньо вивченими є питання щодо визнання забезпечень та їх оцінки.

Забезпечення – зобов'язання з невизначеними сумою або часом погашення на дату балансу [5].

Забезпечення створюється у разі виникнення внаслідок минулих подій зобов'язання, погашення якого ймовірно призведе до зменшення ресурсів, що втілюють в собі економічні вигоди або потенціал корисності, та його оцінка може бути розрахунково визначена [5].

Забезпечення створюються для відшкодування наступних (майбутніх) витрат, зокрема за:

- виплатами працівникам;
- витрат на реструктуризацію;
- виконання зобов'язань у разі припинення діяльності;
- виконання зобов'язань щодо обтяжливих контрактів тощо [5].

З метою полегшення прийняття рішення щодо того у якому випадку необхідно формувати забезпечення і враховуючи вимоги національних та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в державному секторі, нами, було розроблено дерево прийняття рішення щодо визнання забезпечення для цілей обліку, яке наведено на рисунку 1.

Суми створених забезпечень визнаються витратами. Залишок забезпечення переглядається на кожну дату балансу та, у разі потреби, коригується (збільшується або зменшується). У разі відсутності ймовірності вибуття активів для погашення майбутніх зобов'язань сума такого забезпечення підлягає сторнуванню [5].

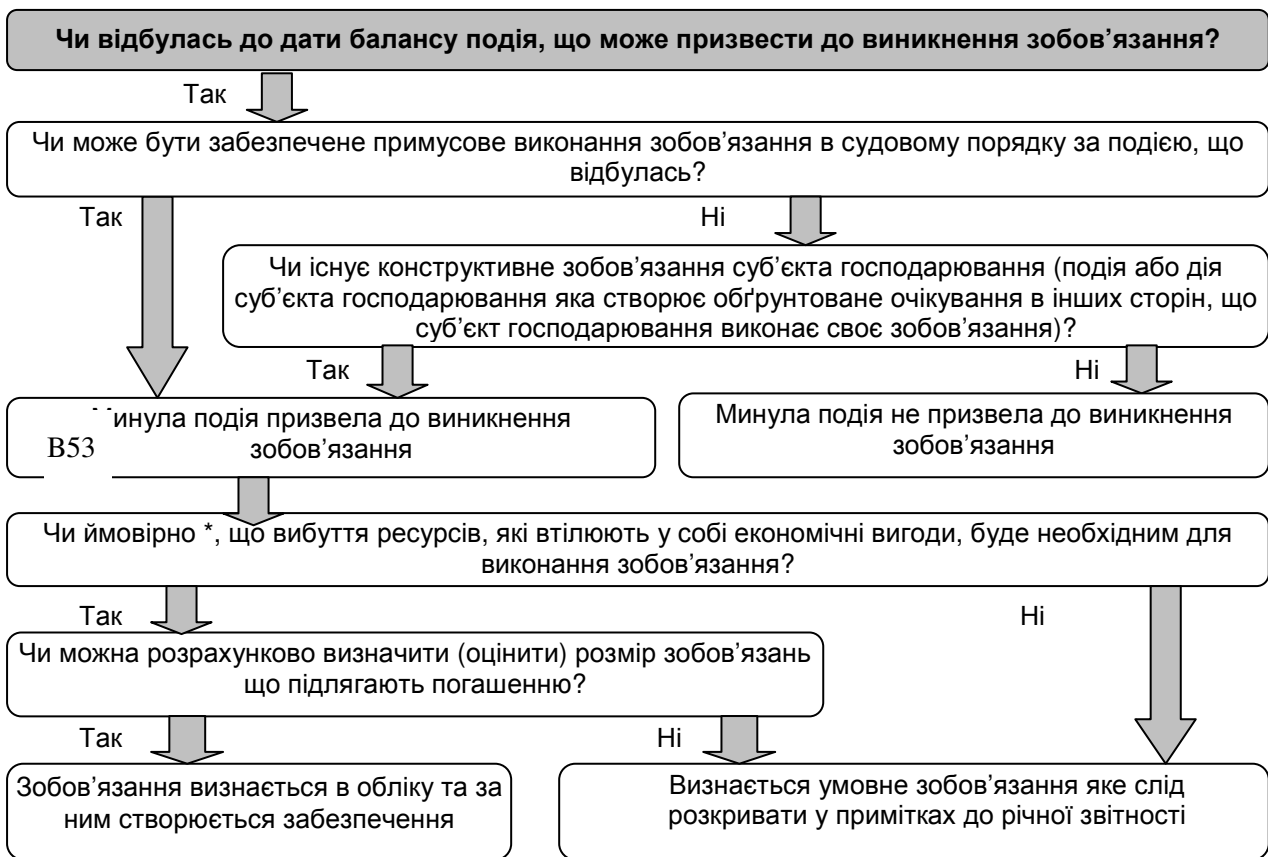
Отже, згідно діючих НП(с)БОДС, нарахування або збільшення забезпечення відображається по дебету рахунку обліку витрат одночасно з кредитом рахунку обліку забезпечення. У разі зменшення вже нарахованого забезпечення або його списання, в обліку методом сторно повторюється проведення з формування такого забезпечення на суму розрахованого зменшення.

Ми вважаємо, що використання сторнування для відображення в обліку зменшення (списання) забезпечення неможливе у випадку коли сума забезпечення (створеного в минулому році, та яке зменшується у звітному році) більше ніж розмір витрат на рахунку який підлягатиме сторнуванню, оскільки, за такої ситуації, на рахунках обліку витрат буде відобразатись від'ємна сума, що звісно буде викривлювати фінансову звітність.

У зв'язку з цим, ми пропонуємо, відображати зменшення (списання) забезпечення методом сторно лише у сумі яка була нарахована у звітному році, а якщо сума зменшення (списання) забезпечення перевищує такі суми, та на суму перевищення здійснювати запис за дебетом рахунку обліку забезпечення та кредитом рахунку обліку фінансового результату попередніх періодів [8].

В результаті проведеного дослідження виявлено, що питання обліку забезпечень у суб'єктів бухгалтерського обліку в державному секторі з урахуванням національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі є недостатньо дослідженими. У зв'язку з цим, у роботі розроблено дерево прийняття рішення щодо визнання забезпечення в обліку суб'єктів бухгалтерського обліку в державному секторі, яке, на нашу думку, призведе до полегшення прийняття рішення щодо того у якому випадку необхідно формувати забезпечення, а в якому не потрібно та запропоновано методику обліку зменшення (списання) у звітному році забезпечень, які були створені у

минулому році. Застосування на практиці розробленої нами методики обліку зменшення (списання) забезпечень, сприятиме відображенню достовірної інформації у поточному обліку та фінансовій звітності, і буде запобігати її викривленню.

* вибуття ресурсів (подія) є ймовірним (ймовірною), якщо більш можливо, що подія відбудеться, ніж не відбудеться.

Джерело: власна розробка авторів

Рисунок 1 – Дерево прийняття рішення щодо визнання забезпечення в обліку суб'єктів бухгалтерського обліку в державному секторі

Список використаних джерел

1. Атамас П.Й. Основи обліку в бюджетних установах [навч. посіб.] / П.Й. Атамас. — К.: Центр навчальної літератури, 2005. — 288 с.
2. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік у бюджетних установах [навч. посіб.] / Т.П. Остапчук, Н.А. Остап'юк, С.В. Сисюк. — 2-е вид., доп. і перероб. — Житомир: ПП "Рута", 2006. — 472 с.
3. Джога Р. Т., Бухгалтерський облік у бюджетних установах [Підручник За заг. ред. проф. Р.Т. Джоги.] / С. В. Свірко, Л. М. Сінельник. — К.: КНЕУ, 2003. — 483 с.
4. Економічна енциклопедія [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://ukrslov.com/Ekonomichna_entsyklopediya/page/kontrakt.4036/
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 128 "Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи" [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Міністерства фінансів України. — Режим доступу: <http://minfin.gov.ua/> — Назва з екрану.
6. Свірко С. В. Організація бухгалтерського обліку в бюджетних установах [навч. посіб.] / С.В. Свірко. — К.: КНЕУ, 2003. — 380 с.
7. Свірко С.В. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: методологія та організація: Монографія / С.В. Свірко. — К.: КНЕУ, 2006. — 443 с.
8. Сидоренко О.О. Облік забезпечень за обтяжливими контрактами у суб'єктів бухгалтерського обліку в державному секторі / О.О. Сидоренко // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія "Економічні науки": науковий збірник / Черніг. держ. технол. ун-т. — Чернігів: Черніг. держ. технол. ун-т, 2013. — № 3(68). — 93-99 с.